

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

КД № 5/98

Председател

Докаждат г. Н. Георгиев

ИСКАНЕ

доклад на депутатски комитет № 5-03/98

от група народни представители за обявяване
противоконституционност на § 14, т.5, б. "а" от

12.02.98

Закона за изменение и допълнение на

Закона за административните нарушения и наказания
(ДВ, бр. 11/29.1.1998 г.)

по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията

ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Народното събрание прие при съществено нарушение на законодателния процес § 14, т. 5, б. "а", с който се правят изменения в чл. 37а от Закона за пребиваване на чужденците в Република България. Принципите и основните изисквания на законодателния процес, неговите етапи и развитие са посочени в Конституцията.

Приемането на един закон или определена правна норма не е еднократен акт, а конституционна процедура, която е задължителна за законодателния орган (Народното събрание). За да бъде един закон или правна норма конституционносъобразна, то първо трябва да бъде приета в съответствие с изискванията на основния закон. От тази гледна точка няма значение самото съдържание на правната норма, а начина на приемането ѝ. Това е конституционен проблем. В чл. 4, ал. 1 е прогласено, че "Република България е правова държава", което означава, че и Народното събрание е длъжно да спазва в своята дейност Конституцията, законите, включително и ПОДНС, който е приел.

Законодателният процес е регламентиран в Конституцията, ЗНА и ПОДНС и преминава през няколко етапа. Той започва със законодателната инициатива (чл. 87 К), преминава през две гласувания (чл.88, ал. 1 К); указа на президента за обнародването или - неговото вето (чл.98, т.4 и чл. 101 К), публикуването на нормативните актове (чл.5, ал. 5 К).

В конкретният случай с приемането на § 14, т.5, б. "а" законодателният процес е грубо нарушен. Това е така защото:

1. Законодателната инициатива, съгласно чл. 87, ал. 1 К е упражнена от МС. В законопроекта на МС се предлага § 14, т.5, б. "а" да има следното съдържание: "в ал. 1 думите "до 50 000" да се заменят с "от 50 000 до 100 000", думите "от 50 000 до 100 000" се заменят с "от 100 000 до 200 000" и думите "от 100 000 до 150 000" се заменят с "от 200 000 до 500 000" (вж. Законопроекта вх. № 01-00-155). Законопроектът е приет на първо четене. По § 14 след първото четене не са направени предложения (чл. 68, ал. 1 ПОДНС). На 14.01.1998 г. е проведено второто четене и § 14 е докладван със съдържанието му така, както е предложен от вносителите. За него са гласували 155 народни представители (вж. Стенографския протокол от 14.01.1998 г.). Целият ЗИДЗАНН е приет на 14.01.1998 г. и изпратен на президента за обнародване (това е отразено в Държавен вестник). Съгласно чл. 98, т. 4 К държавният глава издава Указ № 19 от 20.01.1998 г. за обнародването на закона.

2. На 28.01.1998 г., т.е. след издадения указ на Президента (20.01.1998 г.) председателят на НС поставя въпросът за прегласуване на § 14 под претекст, че е допусната "техническа грешка". Този въпрос е извън гласувания дневен ред на НС и е в нарушение на чл. 39 от ПОДНС. (вж. стенографския протокол от 28.01.1998 г.). Не беше раздаден даже и проект за това, което народните представители трябваше да гласуват. Въпреки направените възражения "техническата грешка" беше гласувана, независимо от факта, че никой от депутатите нямаше текста пред себе си и фактически трябваше да гласува "на доверие" думите на председателя на НС. Именно затова в гласуването участваха едва 141 народни представители, а другите (до 240) не участваха, защото не беше ясно за какво се гласува.

3. Като краен резултат се публикува в ДВ на 29.01.1998 г. нещо различно от това, което даже председателят на НС е предложил. От стенографския протокол е видно, че той предлага: "С § 14, т.5б, буква "а" се изменя частично чл. 37, ал. 1 от Закона за пребиваване на чужденците в Република България..." Първо няма § 14, т.5б и второ изменението е на чл. 37а, а не чл. 37, ал. 1. Това доказва, че гласуваната "техническа грешка" не изразява волята на народните представители, а и те са били лишени от реалната възможност да разберат за какво гласуват.

4. Въпросът не е до някаква "техническа грешка", а до конституционни принципи. Недопустимо е след като един закон е приет и е издаден указ на президента за неговото обнародване, Народното събрание да прави по свой почин промени в неговите текстове. Както посочихме по-горе, законодателният процес преминава през различни етапи и след като държавният глава е упражнил правомощието си по чл. 98, т. 4 К, парламентът не може да

прави каквито и да е промени във вече гласувания от него закон. Това е извън "неговата власт", извън неговите правомощия и извън принципа за разделение на властите (чл. 8 К). Противното означава, че Народното събрание (и по-точно неговото мнозинство) може под различни форми и поводи да внася промени в приетия от него закон, след указа на президента за обнародването му. В законодателния процес президентът има определящи, а в някои случаи и решаващи правомощия (чл. 98, т. 4 и чл. 101 К) и те не могат да бъдат "заобикаляни" от НС под каквато и да е форма, включително и под формата на "техническа грешка". Защото днес под формата на "техническа грешка", в която се заменят цифри и думи, утре ще се замени съдържанието на правните норми. След като веднъж парламентът е приел един закон, следващия етап от законодателния процес е в "ръцете" на президента. Единствено той решава дали да използва правомощията си по чл. 101 К (правото на вето, защото примерно закона е противоконституционен; или е незаконоцелесъобразен; или са допуснати други закононарушения); или да го обнародва (чл. 98, т. 4).

След като Народното събрание е приело един закон на второ четене (чл. 88 К) то вече няма власт да променя това, което е "родило" под каквато и да е форма.

Господа конституционни съдии,

Моля да обявите § 14, т.5, б. "а" от Закона за изменение и допълнение на Закона за административните нарушения и наказания за противоконституционен, тъй като противоречи на чл. 4, ал. 1; чл. 8; чл. 87, ал. 1; чл. 88, ал. 1, чл. 98, т. 4 от Конституцията.

Моля да конституирате като заинтересовани страни Президента на Република България, Министерския съвет, парламентарните групи в 38-то Народно събрание, Върховния касационен съд, Върховния административен съд и Главния прокурор.

Моля да изискате от Народното събрание проектозакона, внесен от Министерския съвет (№ 01-00-155 от 23.10.1997 г.); стенографските протоколи от разискванията на първо и второ четене и стенографския протокол от 28.01.1998 г.

4.02.1 г.

С УВАЖЕНИЕ,

1. *Плобен Корнезов*
2. *Румелч Такаров*
3. *Кенчо Марачков*

4. Алексей Иванович

5. Любомир Божидаров

6. Уво Атадасов

7. Иван Борисов Чонев

8. Тламент Славов

9. Петър Мутафчиев

10. Стефан Гошинов

11. Дора Лукова

12. Драгомир Митов

13. Витко Величев

14. Антон Иванев

15. Ананас Богданов

16. Петър Димитров

17. Руен Станков

18. Братислав Ангелов

19. Ананас Мерджанов

20. Тозор Костадинов

21. Велимир Мачафва

22. Димитър Димитров

23. Иван Иванов

24. Румен Обидаров

25. Веселин Козимев

26. Воико Венков

27. Симеон Димитров

28. Георги Казобанев

29. Станка Величкова

30. Димитър Иванов

31. Кристина Суренджиев

32. Анастасия Велика Иванова

- 33. Димко Ст. Димков
- 34. Александр Девид
- 35. Иван Давид
- 36. Златко Стоянов Златков
- 37. Асел Д. Тагауров
- 38. Иван К. Иванов
- 39. Никола Димев
- 40. Иван Димитров
- 41. Георги Божинков
- 42. Елена Стефанова
- 43. Иван Стоянов
- 44. Иван Стоянов
- 45. Иван Стоянов
- 46. Михаил Миков
- 47. Стефан Калчевски
- 48. СТЕФАН ВЕСЕЛИНОВ ГАЙТАНДЖИЕВ
- 49. Стефан М. Иванов
- 50. Иван Иванов